

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การสื่อสารเพื่อการเริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รักของวัยรุ่นไทย” ศึกษาลักษณะการสื่อสารเพื่อการเริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รักของวัยรุ่นไทย และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อลักษณะการสื่อสารเพื่อการเริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รักของวัยรุ่นไทย ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในด้านต่างๆ โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยดังนี้

รูปแบบและวิธีวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Methods) โดยอาศัยการเก็บข้อมูลจากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม (Survey Questionnaire) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ คือ นิสิตหรือนักศึกษาชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา ในสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเคยมีประสบการณ์จับหรือถูกจับ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Purposive Stratified Quota Sampling ซึ่งขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างมีดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตหรือนักศึกษาจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยแบ่งตามประเภทของสถาบันการศึกษาได้ 4 ประเภท ดังนี้

- มหาวิทยาลัยของรัฐ
- มหาวิทยาลัยเอกชน
- มหาวิทยาลัยราชภัฏ
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ เป็นนิสิตหรือนักศึกษา ซึ่งเคยมีประสบการณ์จับหรือถูกจับ จากสถาบันการศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน รวม 4 ประเภท ประเภทละ 2 แห่ง ให้ได้กลุ่มตัวอย่าง 50 คน แบ่งเป็นชาย 25 คนและหญิง 25 คน ดังนั้นจะได้กลุ่มตัวอย่างรวม 200 คน สถาบันการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

- มหาวิทยาลัยรัฐบาล จำนวน 50 คน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมคำแห่ง
- มหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 50 ได้แก่ อัสสัมชัญ กรุงเทพ
- มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 50 ได้แก่ สอนดุสิต พระนคร
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี จำนวน 50 ได้แก่ พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ราชมงคลบางมด

โดยกลุ่มตัวอย่างในข้างต้นผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire Survey) รวม 200 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะกระจายตามระดับชั้นปี

2. ส่วนการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยเลือกตัวแทนจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม แห่งละ 4 คน เป็นเพศชาย 2 คนและหญิง 2 คน รวม 16 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การใช้แบบสอบถามซึ่งศึกษาจากเอกสาร (Documentary study) และตำราที่ใช้ประกอบ การเรียนการสอนเท่านั้น เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ โดยแบ่งเป็น

1. แบบสอบถามชนิดมีโครงสร้าง (structured Interviews)

แบบสอบถามชนิดมีโครงสร้าง ซึ่งมีคำถามตายตัวนำมาใช้สำรวจโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire Survey) ซึ่งมีรายละเอียดของเครื่องมือแต่ละชนิดดังต่อไปนี้

แบบสอบถาม (Questionnaire Survey) โดยแบ่งโครงสร้างคำถามดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 : ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ ในระยะก่อนการเริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รัก

ส่วนที่ 3 : ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รัก

2. แบบสอบถามชนิดกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured Interviews)

แบบสอบถามชนิดกึ่งมีโครงสร้าง ซึ่งแนวคำถามสามารถปรับเปลี่ยนตามประสบการณ์ และความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยนำมาใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยเรียงตามปัญหาคำถามวิจัย ดังนี้

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 1 วัยรุ่นมีลักษณะการสื่อสารเพื่อเริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รัก (Romantic Relationships) ระหว่างกันอย่างไร

- ใครมักเป็นผู้เริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รัก
- ลักษณะของบุคคลที่ท่านจะจีบหรือยอมให้จีบ
- เมื่อพบบุคคลที่สนใจ ท่านทำอย่างไร
- เรื่องที่มักถามหรือถูกถามในการเริ่มต้นความสัมพันธ์
- เมื่อท่านสงสัยหรือต้องการทราบข้อมูลบางอย่างเกี่ยวกับคนที่ท่านจีบหรือจีบท่าน ท่านทำอย่างไร
- ในการเริ่มต้นความสัมพันธ์ครั้งแรก ท่านมีการถูกเนื้อต้องตัวกันหรือไม่ อย่างไร

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 2 มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อลักษณะการสื่อสารเพื่อเริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รัก (Romantic Relationships) ของวัยรุ่นในสังคมไทย

1. ข้อมูลส่วนตัว

- เพศ
- ประเภทของสถานศึกษา
- ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
- ที่อยู่อาศัย
- การประเมินตนเอง
- บทบาทของผู้ปกครองด้านความรัก

2. ความคิดเห็นและพฤติกรรมการแสดงออกตามค่านิยม

- ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการที่ผู้หญิงเป็นฝ่ายเริ่มต้นความสัมพันธ์ก่อน
- บิดา มารดาหรือผู้ปกครองของท่านทราบหรือไม่ เมื่อท่านกำลังมีความรัก อย่างไร
- ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการถูกเนื้อต้องตัวกันในครั้งแรกที่พบกัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในเบื้องต้น ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยและหนังสือต่าง ๆ เพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ฉันคู่รัก การสื่อสารเพื่อการเริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รัก (Romantic Relationships) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมแสดงออกของบุคคล รวมทั้งค่านิยมและวัฒนธรรมไทยในอดีต เพื่อให้ทราบถึงประเด็นที่ควรศึกษาวิจัย

จากนั้นผู้วิจัยได้ตรวจสอบสถาบันการศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการแบ่งประเภทของสถาบันการศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกประเภทของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลคือตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 รวมระยะเวลา 3 เดือน

โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 200 ชุด ไปให้นิสิตและนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามด้วยตนเองและทำการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 16 คนด้วยตนเอง

ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

ศึกษาเอกสาร ตำราเรียนและหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 2 เพื่อออกแบบแนวคำถาม ในการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

เมื่อผู้วิจัยออกแบบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบเครื่องมือ (Pilot Test) เพื่อหาจุดบกพร่องที่ต้องแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ทั้งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์สามารถใช้งานได้จริง และสามารถหาคำตอบให้กับปัญหานำวิจัยได้อย่างที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ซึ่งลำดับขั้นตอนการทดสอบเครื่องมือมีรายละเอียดดังนี้

- นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาให้ช่วยตรวจทานแก้ไขในขั้นแรก
- นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการแก้ไขแล้ว ไปให้นิสิตและนักศึกษาที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้ง 4 กลุ่ม รวมประมาณ 10 คนได้ลองทำ เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข
- เมื่อได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้กระชับและรัดกุม เพื่อให้เป็นเครื่องมือที่ช่วยหาคำตอบให้กับปัญหานำวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์
- นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขแล้ว ออกไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง โดยจะเลือกช่วงเวลาในกลุ่มตัวอย่างว่างจากการเรียนและการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้มีเวลาอ่านและคิด เพื่อทำการกรอกแบบสอบถามได้อย่างได้อย่างสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อนำไปอธิบายปัญหานำวิจัยที่กำหนดไว้ ดังนี้

1.หาค่าสถิติพื้นฐานของสภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency)

2.ทดสอบสมมติฐานปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อลักษณะการสื่อสารเพื่อเริ่มต้นความสัมพันธ์อันคู่รัก (Romantic Relationships) ของวัยรุ่น โดยใช้สถิติ ไคสแควร์ (Chi Square, χ^2) ที่ระดับนัยสำคัญ .05

3.ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการพูดคุยกับนิสิตและนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จะนำมาประมวลรวมกับกลุ่มข้อมูลในส่วนที่ได้จากแบบสอบถาม โดยลักษณะการวิเคราะห์คำตอบจากการสัมภาษณ์ จะใช้วิธีการแยกประเด็นที่น่าสนใจเป็นหมวดหมู่และนำมาวิเคราะห์เพื่อเสริมข้อมูลจากแบบสอบถามให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น และเพื่อให้ผลการวิจัยที่ได้สามารถตอบปัญหานำวิจัยได้ครอบคลุมที่สุด

หลังจากนั้น ผู้วิจัยนำผลการวิจัยไปเปรียบเทียบกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่น่าเสนอไปในบทที่ 2 เพื่อค้นหาความเหมือน ความต่างของข้อค้นพบในครั้งนี้ กับแนวคิดและทฤษฎีในอดีต